

Can Mata de l'Abelló

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carretera que connecta Gelida amb Sant Llorenç d'Hortons, poc després de passar la masia de Can Cartró, un desviament a la dreta.
Alçada: 172

Coordenades:

Latitud: 41.461016523576
Longitud: 1.8445926904678
UTM Est (X): 403508
UTM Nord (Y): 4590581

Classificació

Número de fitxa 08091 - 308
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Noucentisme Popular
Segle XVI - XVIII - XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immobile / 8386-I /
Número de fitxa del Catàleg de Patrimoni del POUM E2- 26
Sòl de Protecció Especial (Pla territorial Metropolità de Barcelona,
Pla Director Territorial de l'Alt Penedès)
Data aprovació: dv., 15/05/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2666
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial - productiu

Titularitat	Privada
Titular:	001901500DF09A0001TA
Fitxes associades:	
<u>Forn de rajols de can Mata de l'Abelló</u>	
Autoria de la fitxa	Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa:	dc., 05/06/2024 - 13:46

Descripció

Es presenta un elegant casal de forma rectangular, amb planta baixa més dos pisos i un terrat coronat per balustrades i gerros de terra cuita. Aquest edifici va ser construït a sobre d'una antiga masia a dos vents, parcialment visible, datada al voltant de 1880. Les façanes est i nord estan complementades amb dues edificacions de planta baixa més un pis, així com cinc de planta única que formaven part de l'estructura original de l'antiga masia, caracteritzades per cobertes inclinades i una terrassa pavimentada. Separats del conjunt principal, cap al sud, es troben dos coberts, un amb teulada de teula àrab i l'altre de fibrociment. Destaca un porxo d'accés suportat per dues columnes de ferro colat i una barana de terra cuita, amb accés des del primer pis.

Segons l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic, a l'interior manté un estil tradicional: una gran entrada, menjador, cuina i un pis superior amb una sala repartidora plena de mobiliari antic. També s'exhibeix, a l'exterior, una col·lecció acuradament disposada de rodes de molí, piques i corròns. A l'antiga masia es conserva un foc de rotlló amb els tradicionals bancs escó.

Aquest edifici va ser construït a sobre d'una antiga masia a dos vents, parcialment visible, datada al voltant de 1880. Les façanes est i nord estan complementades amb dues edificacions de planta baixa més un pis, així com cinc de planta única que formaven part de l'estructura original de l'antiga masia, caracteritzades per cobertes inclinades i una terrassa pavimentada. Separats del conjunt principal, cap al sud, es troben dos coberts, un amb teulada de teula àrab i l'altre de fibrociment. Destaca un porxo d'accés suportat per dues columnes de ferro colat i una barana de terra cuita, amb accés des del primer pis.

Història

Can Mata de l'Abelló és una masia de Gelida que ha evolucionat significativament amb el pas del temps, tenint en compte que, originàriament, aquest patrimoni estava format per diversos masos aglevats com lo mas Llobet, lo mas Barcelona i lo mas Vilar.

L'historiador Ramon Rovira ha realitzat un estudi detallat sobre la història de la masia, traçant la seva documentació més antiga fins a principis del segle XVI. Rovira documenta que en una confessió de 1513 feta per Bernat Miquel i la seva esposa Gràcia, els quals posseïen els masos Llobet (antigament dit Pellicer) i el mas Barceló, i, a més a més, el mas Vilar ubicat al terme de la parròquia de Sant Llorenç d'Hortons. Posteriorment en una altra confessió es farà al·lusió al mas Vilar, especificant que aquest es trobava en un estat ruïnós i aparentment deshabitat.

El nom d'aquesta masia, coneguda popularment com a Can Mata de l'Abelló, prové del cognom Mata. El terme "Abelló" també conegut com a Abayó, Bayó o Balló, és un sobrenom atribuït a Jaume Terme Miquel a finals del segle XVI. Els Terme van ser una de les moltes famílies que van ocupar aquesta masia, tot indica que va començar amb els Miquel, continuant amb els Terme, i després amb els de Mata de Tribes del

Bruc. Al segle XVIII, hereten la propietat gelidenca els Castells d'Abrera i posteriorment els Guitard de Can Guitard de Cervelló.

Durant el segle XVIII, es va produir la unió de diversos patrimonis: Can Mata, Can Batllell i Can Guitard de Cervelló. Ja al segle XIX hi va haver una altra ampliació en mans de Josep Bonastre i Fumadó de Sant Joan Samora. Posteriorment al segle XX amb la mort de Joan Ferrer i Bosch d'Anoia s'expandirà més la propietat deixant com a hereves indivises les seves filles. Durant el mateix segle serà quan algunes propietats es vendran com Can Batllell.

Ja en l'actualitat les propietats restants estan repartides entre les tres germanes o els seus successors.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2021). "Confiant en el futur...!". *Programa Festa Major 2021*, p 43.

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

MOSEGUÍ, Jaume (2024). Catàleg de Masies i cases rurals; dins el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Gelida. AJUNTAMENT DE GELIDA. 2024.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). *Gelida. Retrats d'un temps*. Andana Edicions.

ROVIRA, Ramon (1996). "Inventari de les masies". *Programa Festa Major 1996*. pp. 16-22.

ROVIRA, Ramon (2004). Notes de toponímia i camins. *Programa Festa Major 2004*. pp. 22-27.

ROVIRA, Ramon (2004). "Una aproximació històrica de l'evolució de Gelida". *Programa Festa Major 2004*. pp. 22-28.

Enllaços d'interès:

[Can Mata de l'Abelló - Gelida.org](http://CanMata.de.l'Abelló-Gelida.org)

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Programa Festa Major 2004](#)

[Programa Festa Major 2021](#)

